

חתימת חוזה השלום

ישראל ירדן

מעבר ערבה, 26.10.94 כ"א חשוון תשנ"ה

כבוד נשיא ארצות הברית,
הוד מלכותו, המלך חוסיין הראשון,
נשיא מדינת ישראל,
אזרחי ישראל,
בני העם הירדני,
שלום.

אני מביט סביבי מן הבימה הזו אל הערבה, ואני רואה מדבר צחיח בצד הירדני ובצד הישראלי. אין כמעט חיים כאן. אין מים, אין באר. רק מוקשים. כאלה היו היחסים בין ישראל וירדן בארבעים ושבע השנים האחרונות: מדבר צחיח. אף לא עלה ירוק אחד. לא עץ, גם לא פרח. היה צורך בהחלטה נועזת לפעמים תוך חריקת שיניים, כדי להתגבר על היובש הזה, על הצחיחות שבין שני העמים, על המוקשים.

לנו היו הרבה ימי צער. לכם היו הרבה ימי יגון - אבל השכול הוא אחד, כמו שהגבורה היא אחת. היינו זקוקים להרבה כוחות - נפש, משני הצדדים, לסלוח על השכול שגרמנו זה לזה, לפנות את שדות המוקשים שחצו בינינו כל כך הרבה שנים.

השממה היתה בלב שני העמים כמעט שני דורות. עכשיו הגיע הזמן לא רק לחלום על עתיד יותר טוב - אלא גם לעשות אותו. מנהיגות יכולה לפלס דרך, להראות דרך. את הדרך עצמה צריכים לסלול בני שני העמים. אני לא מאמין שהיינו מגיעים לרגע הגדול הזה, אילמלא הרצון לשלום שהיה בליבות שני העמים: בליבות אנשי צבא כמו בליבות אנשי הרוח, בליבות החקלאים, כמו בליבות נהגי המשאיות החוצים את כבישי הערבה בירדן ובישראל, בליבות המורים, כמו בליבות ילדי הגן. שני עמים עם רצון נחוש לקבוע שבדור שלהם תחול המהפכה הגדולה במזרח התיכון.

אני מביט מן הבמה הזאת אל הערבה ואני מביט בכס: אתם, והדור הבא, הם אלה שיהפכו את המקום הצחיח הזה לנווה-מדבר. הצבע האפור והחום המדכא של המדבר הזה יהיה מחר הצבע הירוק של החיים.

הוד מלכותו -

שלום בין מדינות הוא שלום בין אנשים, הוא ביטוי של אמון ושל הערכה. למדתי להכיר ולהעריך את העצמה השקטה והמחוייכת בה אתה שומר על עמך, את האומץ בו אתה מנהיג את אנשיך. לא רק מדינותינו כורתות שלום זו עם זו היום, לא רק עמינו לוחצים יד לשלום כאן בערבה. אתה ואני עושים כאן שלום, שלנו, שלום של חיילים, שלום של ידידים.

תודה לך נשיא ארצות הברית שתמיכתך בתהליך כולו היתה כל כך חיונית להשגת התוצאה הסופית. תודה לנציגי אירופה, לנציגי רוסיה, שר החוץ אנדריי קוזירב, נציגו של נשיא רוסיה בוריס ילצין, ולנציגי כל המדינות הנוכחים כאן בטקס, תודה לכולכם.

תינוקות נולדו הבוקר בירושלים. תינוקות נולדו הבוקר בעמאן. חיים חדשים באו לעולם.

בוקר טוב לך האם הירדנית,
שלום לך האם הישראלית,

השלום שנולד היום נותן לך תקווה גדולה שהבן שנולד לך לא יידע עוד מלחמה -
ואת לא תדעי עוד צער.

- שלום, וסאלאם -